

Algemene voorwaarden

van Van Harberden BV, Accountants en Belastingadviseurs, Landjuweel 12, Veenendaal

A. Algemeen

In deze algemene voorwaarden wordt verstaan onder:

1. **Oprachtgever:** de natuurlijke persoon of rechtspersoon die aan opdrachtnemer opdracht heeft gegeven tot het verrichten van werkzaamheden.
2. **Oprachtnemer:** de (accountants)praktijk die de overeenkomst sluit en deze algemene voorwaarden hanteert. Alle Overeenkomsten komen, met uitsluiting van de artikelen 7:404 en 7:407 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek, tot stand met Oprachtnemer en worden uitsluitend door Oprachtnemer uitgevoerd. Dit geldt ook indien het de uitdrukkelijke dan wel stilzwijgende bedoeling van de Oprachtgever is dat de Werkzaamheden door een bepaalde persoon of bepaalde personen zal worden uitgevoerd.
3. **Werkzaamheden:** alle werkzaamheden waartoe opdracht is gegeven, of die voortvloeiend uit, danwel direct verband houdend met de opdracht worden verricht danwel behoren te worden verricht, een en ander in de ruimste zin van het woord en in ieder geval omvattend de werkzaamheden zoals vermeld in de opdrachtbevestiging.
4. **Bescheiden:** alle door opdrachtgever aan opdrachtnemer ter beschikking gestelde goederen, waaronder stukken of gegevensdragers, alsmede alle in het kader van de uitvoering van de opdracht door opdrachtnemers vervaardigde goederen, waaronder stukken of gegevensdragers.
5. **Overeenkomst:** elke afspraak tussen opdrachtgever en opdrachtnemer tot het verrichten van werkzaamheden door opdrachtnemer ten behoeve van opdrachtgever, conform het bepaalde in de opdrachtbevestiging.

B. Toepasselijkheid

1. Deze algemene voorwaarden zijn van toepassing op alle aanbiedingen, offertes, opdrachten, rechtsbetrekkingen en overeenkomsten, hoe ook genaamd, welke door opdrachtnemer binnen het kader van zijn beroep worden aangegaan.
2. Afwijkingen van, en aanvullingen op, deze algemene voorwaarden zijn slechts geldig, indien en voorzover zij schriftelijk tussen opdrachtgever en opdrachtnemer zijn overeengekomen.
3. Eventuele algemene voorwaarden van opdrachtgever zijn niet geldig. De toepasselijkheid daarvan wordt door opdrachtnemer uitdrukkelijk van de hand gewezen.
4. De eventuele vernietigbaarheid of nietigheid van de overeenkomst en/of deze voorwaarden laat de geldigheid van het overige deel van de overeenkomst en/of deze voorwaarden onverlet. In plaats van het vernietigde of nietige deel geldt alsdan als overeengekomen hetgeen op wettelijke toelaatbare wijze het dichtst komt bij hetgeen partijen overeengekomen zouden zijn, indien zij de nietigheid of vernietigbaarheid gekend zouden hebben.

C. Aanvang en duur van de overeenkomst

1. Elke overeenkomst komt eerst tot stand en vangt aan op het moment dat de door opdrachtgever ondertekende opdrachtbevestiging door opdrachtnemer retour is ontvangen en is ondertekend. De bevestiging is gebaseerd op de ten tijde daarvan door opdrachtgever aan opdrachtnemer verstrekte informatie. De bevestiging wordt geacht de overeenkomst juist en volledig weer te geven.
2. Het staat partijen vrij de totstandkoming van de overeenkomst met andere middelen te bewijzen.
3. Elke overeenkomst wordt aangegaan voor onbepaalde tijd tenzij uit de aard, inhoud of strekking van de verleende opdracht voortvloeit dat deze voor een bepaalde tijd is aangegaan.

D. Gegevens opdrachtgever

1. Opdrachtgever is gehouden alle gegevens en bescheiden, welke opdrachtnemer overeenkomstig zijn oordeel nodig heeft voor het correct uitvoeren van de overeenkomst, tijdig in de gewenste vorm en op de gewenste wijze ter beschikking van opdrachtnemer te stellen.
2. Opdrachtnemer heeft het recht de uitvoering van de overeenkomst op te schorten tot het moment dat opdrachtgever aan de in het vorige lid genoemde verplichting heeft voldaan.
3. Opdrachtgever is gehouden opdrachtnemer onverwijld te informeren omtrent feiten en omstandigheden die in verband met de uitvoering van de overeenkomst van belang kunnen zijn.
4. Opdrachtgever staat in voor de juistheid, volledigheid en betrouwbaarheid van de door of namens hem aan opdrachtnemer ter beschikking gestelde gegevens en bescheiden, ook indien deze van derden afkomstig zijn.
5. De uit de vertragung in de uitvoering van de overeenkomst voortvloeiende extra kosten en extra honorarium, ontstaan door het niet, niet tijdig of niet behoorlijk ter beschikking stellen van de verlangde gegevens, zijn voor rekening van opdrachtgever.
6. Indien en voor zover opdrachtgever zulks verzoekt, worden de ter beschikking gestelde bescheiden, behoudens het bepaalde onder N, nadat de werkzaamheden ter uitvoering van de desbetreffende overeenkomst zijn uitgevoerd, aan deze geretourneerd.

E. Uitvoering overeenkomst

1. Opdrachtnemer bepaalt de wijze waarop en door welke perso(o)n(en) de overeenkomst wordt uitgevoerd. Opdrachtnemer zal zo mogelijk rekening houden met tijdig verstrekte en verantwoorde aanwijzingen van opdrachtgever omtrent de uitvoering van de overeenkomst.
2. Opdrachtnemer zal de werkzaamheden naar beste vermogen en als een zorgvuldig handelend beroepsbeoefenaar uitvoeren. Opdrachtnemer kan evenwel niet instaan voor het bereiken van enig beoogd resultaat.
3. Opdrachtnemer heeft het recht bepaalde werkzaamheden, zonder kennisgeving aan en uitdrukkelijke toestemming van opdrachtgever te laten verrichten door derden.
4. Opdrachtnemer voert de overeenkomst uit in overeenstemming met de voor hem toepasselijke gedrags- en beroepsregels, welke onderdeel uitmaken van de overeenkomst, en hetgeen krachtens de wet van hem wordt geëist. Een exemplaar van de voor opdrachtnemer toepasselijke gedrags- en beroepsregels wordt op verzoek aan opdrachtgever toegezonden. Opdrachtgever zal de uit deze gedrags- en beroepsregels en krachtens de wet voor opdrachtnemer, respectievelijk voor degenen die bij of voor opdrachtnemer werkzaam zijn, voortvloeiende verplichtingen respecteren.
5. Indien tijdens de duur van de overeenkomst werkzaamheden zijn verricht ten behoeve van het beroep of bedrijf van opdrachtgever welke niet vallen onder de werkzaamheden waarop de overeenkomst betrekking had, worden deze werkzaamheden op grond van afzonderlijke overeenkomsten geacht te zijn verricht.

6. Eventueel in de overeenkomst bepaalde termijnen waarbinnen de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd gelden slechts bij benadering en niet als fatale termijnen. Overschrijding van een dergelijke termijn levert dan ook geen toerekenbare tekortkoming van opdrachtnemer en Mitsdien geen grond voor ontbinding van de overeenkomst op. Opdrachtgever kan, bij overschrijding van een dergelijke termijn, wel een nieuwe, redelijke, termijn stellen, waarbinnen opdrachtnemer de overeenkomst, behoudens overmacht, wel uitgevoerd moet hebben. Overschrijding van die nieuwe, redelijke, termijn levert dan wel een grond op voor ontbinding van de overeenkomst door opdrachtgever.
7. De uitvoering van de opdracht is niet - tenzij uitdrukkelijk anders schriftelijk wordt vermeld - specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Indien de werkzaamheden aanwijzingen voor fraude opleveren, zal opdrachtnemer daarvoor aan opdrachtgever rapporteren. Opdrachtnemer is daarbij gehouden aan de toepasselijke wet- en regelgeving en de door de diverse beroepsorganisaties uitgevaardigde verordeningen en richtlijnen.

F. Geheimhouding en exclusiviteit

1. Opdrachtnemer is verplicht tot geheimhouding tegenover derden, die niet bij de uitvoering van de overeenkomst zijn betrokken. Deze geheimhouding betreft alle informatie van vertrouwelijke aard die hem door opdrachtgever ter beschikking is gesteld en de door verwerking daarvan verkregen resultaten. Deze geheimhouding geldt niet voor zover wettelijke of beroepsregelen, waaronder begrepen maar niet beperkt tot de meldingsplicht voortvloeiend uit de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme en andere nationale of internationale regelgeving met vergelijkbare strekking, opdrachtnemer een informatieplicht opleggen, of voor zover opdrachtgever opdrachtnemer van de geheimhoudingsplicht heeft ontheven. Deze bepaling verhindert ook niet vertrouwelijk collegiaal overleg binnen de organisatie van de opdrachtnemer, voor zover opdrachtnemer zulks voor een zorgvuldige uitvoering van de overeenkomst of ter zorgvuldige voldoening aan wettelijke of beroepsverplichtingen noodzakelijk acht.
2. Opdrachtnemer is gerechtigd de na bewerking verkregen cijfermatige uitkomsten, mits die uitkomsten niet te herleiden zijn tot individuele opdrachtgevers, aan te wenden voor statistische of vergelijkende doeleinden.
3. Opdrachtnemer is niet gerechtigd de informatie die hem door opdrachtgever ter beschikking wordt gesteld aan te wenden voor een ander doel dan waarvoor zij werd verkregen, uitgezonderd het bepaalde in lid 2, en in geval opdrachtnemer voor zichzelf optreedt in een tucht-, civiele, bestuursrechtelijke of strafprocedure, waarbij deze stukken van belang kunnen zijn. Indien opdrachtnemer verweten wordt een overtreding of misdrijf te hebben begaan of daaraan te hebben deelgenomen, is zij gerechtigd om bescheiden van opdrachtgever te openbaren aan de Inspecteur der Belastingen of aan de rechter, indien openbaarmaking noodzakelijk is in het kader van het voeren van verweer door opdrachtnemer. Behoudens de uitdrukkelijke voorafgaande schriftelijke toestemming van opdrachtnemer, is het opdrachtgever niet toegestaan de inhoud van adviezen, opinies of andere af dan niet schriftelijke uitingen van opdrachtnemer openbaar te maken of anderszins aan derden ter beschikking te stellen, behoudens voor zover dit rechtstreeks uit de overeenkomst voortvloeit, geschiedt ter inwinning van een deskundig oordeel omtrent de desbetreffende werkzaamheden van opdrachtnemer, op opdrachtgever een wettelijke of beroepsrecht tot openbaarmaking rust, of opdrachtgever voor zichzelf optreedt in een tucht-, civiele of strafprocedure.

G. Intellectuele eigendom

1. Opdrachtnemer behoudt zich alle rechten voor met betrekking tot producten van de geest welke hij gebruikt of heeft gebruikt in het kader van de uitvoering van de overeenkomst met opdrachtgever, voor zover op die producten in juridische zin rechten kunnen bestaan of worden gevestigd.
2. Het is opdrachtgever uitdrukkelijk verboden die producten, waaronder begrepen maar niet beperkt tot computerprogramma's, systeemontwerpen, werkwijzen, adviezen, (model)contracten en andere geestesproducten, een en ander in de ruimste zin des woords, al dan niet met inschakeling van derden, aan derden te verstrekken, te veelelvoudigen, te openbaren of te exploiteren.
3. Het is opdrachtgever niet toegestaan hulpmiddelen van die producten aan derden ter hand te stellen, anders dan ter inwinning van een deskundig oordeel omtrent de werkzaamheden van opdrachtnemer.
4. In geval van overtreding van het in lid 2 en 3 van dit artikel bepaalde verbeurt opdrachtgever aan opdrachtnemer een boete van EUR 2500,- voor iedere overtreding respectievelijk voor iedere dag, dat de overtreding duurt, een gedeelte van de dag daaronder begrepen, onverminderd de overige rechten die opdrachtnemer geldend kan maken, waaronder die op schadevergoeding.

H. Overmacht

1. Indien opdrachtnemer zijn verplichtingen uit de overeenkomst niet, niet tijdig of niet behoorlijk kan nakomen tengevolge van een hem niet toerekenbare oorzaak, waaronder begrepen maar daartoe niet beperkt, ziekte van werknemers, storingen in het computernetwerk (eventuele andere gebeurtenissen), worden die verplichtingen opgeschort tot op het moment dat opdrachtnemer alsnog in staat is deze op de overeengekomen wijze na te komen, zonder dat opdrachtnemer in verzuim raakt ten aanzien van de nakoming van die verplichtingen en zonder dat hij tot enige schadevergoeding kan worden gehouden.
2. Opdrachtgever heeft het recht, in geval de situatie als bedoeld in het eerste lid zich voordoet, de overeenkomst geheel of gedeeltelijk en met onmiddellijke ingang schriftelijk op te zeggen.

I. Honorarium

1. Het honorarium van opdrachtnemer is niet afhankelijk van het resultaat van de verrichte werkzaamheden. Het honorarium van opdrachtnemer kan bestaan uit een vooraf vastgesteld bedrag per overeenkomst en/of kan worden berekend op basis van tarieven per door opdrachtnemer gewerkte tijdseenheid. Indien een per overeenkomst vastgesteld bedrag is overeengekomen, is opdrachtnemer gerechtigd daarboven een tarief per gewerkte tijdseenheid in rekening te brengen, indien en voorzover de werkzaamheden de in de overeenkomst voorziene werkzaamheden te boven gaan, hetgeen opdrachtgever alsdan eveneens verschuldigd is.

2. Het honorarium van opdrachtnemer is gebaseerd op kostprijsbepalende factoren op het moment van de aanvaarding van de opdracht. Opdrachtnemer behoudt zich het recht voor de na dato van de opdrachtbevestiging ontstane wijzigingen in die kostprijsbepalende factoren waarop opdrachtnemer in redelijkheid geen invloed kan uitoefenen, zoals bijvoorbeeld verhoging van sociale lasten, of belastingen aan afnemer door te berekenen, zulks tot een maximum van 15% van de oorspronkelijke prijs.
3. Opdrachtgever is gehouden aan opdrachtnemer een door opdrachtnemer in redelijkheid vast te stellen voorschot te betalen, telkens wanneer opdrachtnemer daar om vraagt. Opdrachtnemer kan ook om andere zekerheid vragen, bijvoorbeeld een borgstelling of een bankgarantie.
4. Opdrachtnemer heeft, telkens wanneer door hem een redelijk voorschot is gevraagd, het recht de uitvoering van de werkzaamheden op te schorten tot op het moment dat opdrachtgever het voorschot aan opdrachtnemer heeft betaald, danwel daarvoor zekerheid heeft gesteld.
5. Het honorarium van opdrachtnemer, zo nodig vermeerderd met voorschotten aan en declaraties van ingeschakelde derden, wordt inclusief de eventueel verschuldigde omzetbelasting, per maand, per kwartaal, per jaar of na volbrenging van de werkzaamheden aan opdrachtgever in rekening gebracht.

J. Betaling

1. Betaling van het aan opdrachtgever gefactureerde bedrag dient te geschieden binnen 14 dagen na de factuurdatum, in Nederlandse valuta, ten kantore van opdrachtnemer of door middel van stortingen ten gunste van een door deze aan te wijzen bankrekening en zonder enig recht op korting, opschorting en/of verrekening.
2. Indien opdrachtgever niet binnen de hiervoor genoemde termijn, dan wel een in afwijking daarvan schriftelijk tussen partijen overeengekomen termijn heeft betaald, is hij bij het verstrijken van die termijn terstond rechtsweg in verzuim en heeft opdrachtnemer, zonder dat een nadere sommatie of ingebrekestelling is vereist, het recht vanaf de vervaldag opdrachtgever over het gefactureerde bedrag de wettelijke rente in rekening te brengen, tot aan de dag van algehele voldoening, een en ander onverminderd de verdere rechten van opdrachtnemer.
3. Alle kosten, ontstaan ten gevolge van buitengerechtigde incassering van de vordering, zijn voor rekening van opdrachtgever. De buitengerechtigde kosten zijn vastgesteld op ten minste 15% van het te vorderen bedrag, met een minimum van EUR 250,-.
4. Indien de financiële positie of het betalingsgedrag van opdrachtgever naar het oordeel van opdrachtnemer daartoe aanleiding geeft, is opdrachtnemer gerechtigd van opdrachtgever te verlangen dat deze (aanvullende) zekerheid stelt in een door opdrachtnemer te bepalen vorm. Indien opdrachtgever nalaat de verlangde zekerheid te stellen, is opdrachtnemer gerechtigd, onverminderd zijn overige rechten, de verdere uitvoering van de overeenkomst onmiddellijk op te schorten en is al hetgeen opdrachtgever aan opdrachtnemer uit welke hoofde ook verschuldigd is, direct opeisbaar.
5. In geval van een gezamenlijk gegeven opdracht zijn opdrachtgevers, voor zover de werkzaamheden ten behoeve van de gezamenlijke opdrachtgevers zijn verricht, hoofdelijk aansprakelijk voor de betaling van het factuurbedrag.

K. Reclame

1. Eventuele klachten moeten, onder nauwkeurige opgave van de feiten waarop deze klachten betrekking hebben, terstond schriftelijk bij opdrachtnemer worden ingediend, uiterlijk binnen 30 dagen nadat de dienst door opdrachtnemer is geleverd, bij gebreke waarvan opdrachtgever geacht wordt het gepresteerde onherroepelijk en onvoorwaardelijk te hebben aanvaard.
2. Opdrachtnemer is slechts verplicht kennis te nemen van ingediende klachten, indien opdrachtgever aan al haar contractuele verplichtingen jegens opdrachtnemer, uit welke hoofde dan ook, heeft voldaan. Opdrachtgever zal haar verplichtingen niet opschorten of verrekenen in verband met een door haar ingediende klacht.
3. Indien de klachten van opdrachtgever, mede gelet op het hierboven bepaalde, gegrond zijn, zal opdrachtnemer zorg dragen voor het binnen redelijke termijn opnieuw verrichten van een dienst van dezelfde soort dan wel het toepassen van een redelijke prijsreductie. Gehele of gedeeltelijke ontbinding van de overeenkomst door opdrachtgever is slechts mogelijk met medewerking van opdrachtnemer.
4. Indien de klachten van opdrachtgever, mede gelet op het hierboven bepaalde, gegrond zijn, maar het binnen redelijke termijn opnieuw verrichten van een dienst niet mogelijk is, zal opdrachtnemer slechts de (aan)betaling voor de te verrichten dienst, voorzover daarvan in het onderhavige geval sprake is, aan opdrachtgever terugbetalen. De overeenkomst tussen partijen zal alsdan (geheel of gedeeltelijk, voorzover betrekking hebbende op de terugbetaalde dienst) zijn ontbonden. Behoudens opzet of grove nalatigheid is opdrachtnemer niet aansprakelijk voor meer of welke schade of welke verplichting dan ook, die voor opdrachtgever en/of derden mocht ontstaan als gevolg van het feit dat het alsnog verlenen van de dienst mogelijk is.

L. Aansprakelijkheid

1. Opdrachtnemer zal zijn werkzaamheden naar beste kunnen verrichten en daarbij de zorgvuldigheid in acht nemen die van een accountant kan worden verwacht. Indien een fout wordt gemaakt doordat de opdrachtgever hem onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt, is opdrachtnemer voor de daardoor ontstane schade niet aansprakelijk, indien de opdrachtgever aantoonbaar dat hij schade heeft geleden door een fout van opdrachtnemer die bij zorgvuldig handelen zou zijn vermeden, is opdrachtnemer voor die schade slechts aansprakelijk tot een maximum van driemaal het bedrag van het honorarium voor de uitvoering van de desbetreffende overeenkomst over het laatste kalenderjaar, tenzij er aan de zijde van opdrachtnemer sprake is van opzet of grove nalatigheid.
2. Opdrachtnemer is nimmer gehouden tot vergoeding van indirecte schade van opdrachtgever, waaronder begrepen maar niet beperkt tot stagnatie in de geregelde gang van zaken in de onderneming van opdrachtgever, welke het gevolg is van of op andere wijze verband houdt met, een fout in de uitvoering van de werkzaamheden door opdrachtnemer, behoudens opzet of grove schuld van opdrachtnemer.
3. Opdrachtnemer bedingt alle wettelijke en contractuele verweermiddelen die hij ter afwering van zijn eigen aansprakelijkheid jegens afnemer kan inroepen, mede ten behoeve van zijn ondergeschikten en nietondergeschikten voor wier gedragingen hij ingevolge de wet aansprakelijk kan zijn.

4. Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor:
  - bij opdrachtgever of derden ontstane schade die het gevolg is van de verstrekking van onjuiste of onvolledige gegevens of informatie door opdrachtgever aan opdrachtnemer, of anderszins het gevolg is van een handelen of nalaten van opdrachtgever;
  - bij opdrachtgever of derden ontstane schade die het gevolg is van een handelen of nalaten van door opdrachtnemer ingeschakelde hulppersonen, (werknemers van opdrachtnemer daaronder niet begrepen), ook indien deze werkzaam zijn bij een met opdrachtnemer verbonden organisatie;
  - bij opdrachtgever of derden ontstane bedrijfs-, indirecte of gevolgschade, waaronder begrepen maar niet beperkt tot stagnatie in de geregelde gang van zaken in de onderneming van opdrachtgever.
5. Opdrachtnemer heeft te allen tijde het recht, indien en voor zover mogelijk, de schade van opdrachtgever ongedaan te maken of te beperken door herstel of verbetering van het gebrekkige product.
6. Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor beschadiging of teniet gaan van bescheiden tijdens vervoer of tijdens verzending per post, ongeacht of het vervoer of de verzending geschiedt door of namens opdrachtgever, opdrachtnemer of derden. Tijdens de uitvoering van de opdracht kunnen opdrachtgever en opdrachtnemer op verzoek van opdrachtgever door middel van elektronische middelen met elkaar communiceren. Opdrachtgever en opdrachtnemer zijn jegens elkaar niet aansprakelijk voor schade die eventueel voortvloeit bij één of ieder van hen tengevolge van het gebruik van elektronische middelen van communicatie, waaronder – maar niet beperkt tot – schade ten gevolge van niet-aflevering of vertraging bij aflevering van elektronische communicatie door derden of door programmatuur/apparatuur gebruikt voor verzending, ontvangst of verwerking van elektronische communicatie, overbrenging van virussen en het niet of niet goed functioneren van het telecommunicatienetwerk of andere voor elektronische communicatie benodigde middelen, behoudens voor zover schade het gevolg is van opzet of grove schuld. Zowel opdrachtgever als opdrachtnemer zullen al hetgeen redelijkerwijs van ieder van hen verwacht mag worden doen of nalaten ter voorkoming van het optreden van voornoemde risico's. De data-uittrekswijs uit de computersystemen van verzender leverens dwingend bewijs op van (de inhoud van) de door verzender verzonden elektronische communicatie tot het moment dat tegenbewijs is geleverd door de ontvanger.
7. Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer tegen alle aanspraken van derden welke direct of indirect met de uitvoering van de overeenkomst samenhangen. Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer in het bijzonder tegen vorderingen van derden wegens schade die veroorzaakt is doordat de opdrachtgever aan opdrachtnemer onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt, tenzij de schade veroorzaakt is door opzet of grove schuld van opdrachtnemer. Deze bepaling is niet van toepassing voor opdrachten tot onderzoek van de jaarrekening zoals bedoeld in artikel 393 Boek 2 BW.
8. Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer tegen alle mogelijke aanspraken van derden, voor het geval opdrachtnemer op grond van de wet en/of zijn beroepsregels gedwongen is de opdracht terug te geven en/of gedwongen wordt medewerking te verlenen aan overheidsinstanties, welke gerechtigd zijn gevraagd, danwel ongevraagd informatie te ontvangen, welke opdrachtnemer in de uitoefening van de opdracht van opdrachtgever of derden heeft ontvangen.

M. Vervaltermijn

Voor zover in deze algemene voorwaarden niet anders is bepaald, vervallen vorderingsrechten en andere bevoegdheden van opdrachtgever uit welke hoofde ook jegens opdrachtnemer in verband met het verrichten van werkzaamheden door opdrachtnemer, in ieder geval na één jaar na het moment waarop opdrachtgever bekend werd of redelijkerwijs bekend kon zijn met het bestaan van deze rechten en bevoegdheden. Deze termijn betreft niet de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de daartoe aangewezen instantie(s) voor de klachtbehandeling en/of de Raad voor Geschillen.

N. Opzegging

1. Opzegging dient schriftelijk aan de wederpartij te worden medegedeeld.
2. Indien opdrachtgever de overeenkomst tussentijds opzegt, is hij verplicht ineens aan opdrachtnemer de nog niet vervallen gedeelten van de overeengekomen vaste prijs te betalen als vergoeding van de gemaakte kosten en de winstderving. Indien er geen vaste prijs is overeengekomen is de opdrachtgever verplicht ineens aan opdrachtnemer te voldoen de tarieven per door opdrachtnemer gewerkte tijdseenheid.
3. Indien en voor zover opdrachtnemer de overeenkomst door opzegging beëindigt, is hij gehouden opdrachtgever gemotiveerd mede te delen welke redenen ten grondslag liggen aan de opzegging en al datgene te doen wat de omstandigheden in het belang van opdrachtgever eisen.

O. Opschortingsrecht

Opdrachtnemer heeft het recht om de nakoming van al zijn verplichtingen op te schorten, waaronder begrepen de afgifte van bescheiden of andere zaken aan opdrachtgever of derden, tot op het moment dat alle opeisbare vorderingen op opdrachtgever volledig zijn voldaan.

P. Rechtsvorderingen, toepasselijk recht en forumkeuze

1. Eventuele rechtsvorderingen dienen op straffe van verval uiterlijk 1 jaar nadat opdrachtgever het gebrek aan de uitvoering van de opdracht heeft geconstateerd of had kunnen constateren, afhankelijk van de opdracht heeft uiterlijk 2 jaar nadat de desbetreffende prestatie is uitgevoerd, bij gebreke waarvan het recht op schadevergoeding vervalt.
2. Op alle overeenkomsten tussen opdrachtgever en opdrachtnemer waarop deze algemene voorwaarden van toepassing zijn, is Nederlands recht van toepassing.
3. Alle geschillen die verband houden met overeenkomsten tussen opdrachtgever en opdrachtnemer waarop deze voorwaarden van toepassing zijn en welke niet tot de competentie van de kantonrechter behoren, worden met uitsluiting van alle gerechtelijke instanties beslecht door de bevoegde rechter in het arrondissement waarin opdrachtnemer zijn woonplaats heeft.
4. In afwijking van het bepaalde in lid 3 kunnen opdrachtgever en opdrachtnemer kiezen voor een andere wijze van geschillenbeslechting.